

Prohlášení

Zajištění plně kontrolovatelného, odpovědného a účinného mechanismu bankovního dohledu po zavedení jednotného mechanismu dohledu

My, kontaktní výbor vedoucích představitelů nejvyšších kontrolních institucí (NKI) členských států EU a Evropského účetního dvora (EÚD),

bereme na vědomí, že ustavení jednotného mechanismu dohledu (JMD) v listopadu 2014 změnilo architekturu bankovního dohledu EU, když byla Evropské centrální bance (ECB) svěřena odpovědnost za dohled nad bankami v eurozóně;

podotýkáme, že sem spadá téměř 130 tzv. významných bank, nad nimiž ECB vykonává přímý dohled, a že celková hodnota aktiv těchto bank činí 22 bilionů EUR;

připomínáme prohlášení kontaktního výboru z 8. května 2013 o *důležitosti vhodných mechanismů kontroly a vyvozování odpovědnosti pro hospodářskou a měnovou unii a pro správu ekonomických záležitostí EU*, jakož i jeho prohlášení z října 2011 o *dopadu evropského semestru a dalších aktuálních událostí v rámci hospodářského řízení EU na nejvyšší kontrolní instituce členských států Evropské unie a Evropský účetní dvůr*;

zdůrazňujeme základní zásady těchto prohlášení, tedy zajištění dostatečné transparentnosti, náležité odpovědnosti a náležité veřejné kontroly tam, kde jsou v sázce veřejné prostředky;

uznáváme, že co se týče dodržování těchto zásad, přináší zavedení JMD nové výzvy a současně zdůrazňuje již dříve existující nedostatky, a to zejména tyto:

- významný počet NKI má buďto pouze částečný mandát ke kontrole vnitrostátních dohledových orgánů a jejich (dohledových) činností, zejména v případech, kdy tyto činnosti provádí centrální banky, nebo nemá vůbec žádný mandát;
- řada národních NKI přišla o mandát kontrolovat dohled nad významnými bankami v příslušných členských státech s převodem povinnosti dohledu na ECB po zavedení JMD;
- některé vnitrostátní dohledové orgány nejsou z hlediska svých dohledových činností odpovědné žádnému vnitrostátnímu orgánu ani pod žádný takový orgán nespádají;

podotýkáme, že z dohledu ECB, jakož i z působnosti národních dohledových orgánů jsou vyňaty konkrétní finanční orgány uvedené ve směrnici o kapitálových požadavcích CRD IV¹;

upozorňujeme, že v zemích, jako je USA, Kanada, Austrálie, Dánsko, Švédsko, Francie a Německo, je veřejná kontrola nad orgány provádějícími bankovní dohled a jejich činnostmi (včetně neomezeného přístupu ke všem relevantním informacím) standardním postupem, a to i když je bankovní dohled v kompetenci centrálních bank;

¹

Čl. 2 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky.

bereme na vědomí, že EÚD připravuje své první audity dohledových činností ECB, ale připomínáme, že ECB se domnívá, že mandát EÚD provádět kontrolu operační účinnosti řízení ECB nezahrnuje politiky a rozhodnutí související s dohledovými úkoly;

upozorňujeme, že řada NKI se domnívá, že je naléhavě nutné eliminovat oblasti, jež nepodléhají kontrole a jež vznikly na národní úrovni, když někdejší mandáty národních NKI provádět kontrolu bankovního dohledu nebyly kompenzovány mandátem EÚD na úrovni ECB;

jsme dospěli k závěru, že:

v těch zemích eurozóny, kde dřívější mandáty národních NKI provádět kontrolu vnitrostátních orgánů provádějících bankovní dohled nebyly nahrazeny kontrolou EÚD nad dohledovými činnostmi ECB na odpovídající úrovni, vznikla oblast, jež nepodléhá žádné kontrole. Je nutno vyjasnit případné následky pro kontrolní mandát NKI v případě, kdy se k JMD připojí země, jež není členem eurozóny. Oblasti, které nepodléhají žádné kontrole, dále existují v některých zemích, kde je mandát národní NKI kontrolovat vnitrostátní orgány provádějící bankovní dohled omezený nebo vůbec neexistuje.

Zajištění plně kontrolovatelného a odpovědného bankovního dohledu v Evropské unii lze dosáhnout pouze úzkou spoluprací národních NKI a Evropského účetního dvora s cílem oblast, jež nepodléhá žádné kontrole, eliminovat, a než se tak stane, minimalizovat rizika s ní spojená;

doporučujeme zvýšit povědomí o této problematice zajištění plně kontrolovatelného, odpovědného a účinného mechanismu bankovního dohledu, a to:

pokud jde o NKI na národní a evropské úrovni:

- **podporovat NKI členských států, aby o této problematice informovaly své vlády a parlamenty;**
- **pozvat NKI členských států k účasti na plánované společné kontrole** dohledu jednotlivých nevýznamných bank ve vybraných zemích EU, jejíž zahájení je plánováno na rok 2015 a jejíž výsledky budou předloženy kontaktnímu výboru;

pokud jde o orgány a instituce EU a o vnitrostátní orgány:

- **vyzvat Evropský parlament, Radu Evropské unie, Evropskou radu a Evropskou komisi, aby zvážily posílení mandátu EÚD**, pokud jde o audit mechanismu jednotného dohledu ECB, včetně vyjasnění rozsahu čl. 20 odst. 7 nařízení o JMD anebo v případě nutnosti jeho změny a změny čl. 27 odst. 2 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky;
- **podporovat národní vlády a parlamenty při hledání způsobu, jak rozšířit kontrolní mandáty národních NKI** v souladu s možnostmi, jež nejvyšším kontrolním institucím skýtá v čl. 59 odst. 2 směrnice o kapitálových požadavcích IV (CRD IV), a zajistit tak, že mandát obsáhne i kontrolu centrálních bank a orgánů činných v oblasti finančního dohledu;
- **vyzvat Evropskou komisi**, aby se těmito problémy zabývala v rámci prvního hodnocení JMD, jehož výsledky budou zveřejněny do konce roku 2015;

zdůrazňujeme důležitost naléhavé a koordinované realizace výše uvedených kroků jako vhodné odpovědi na probíhající finanční krizi a příležitosti, které přináší, pokud jde o ustavení plně kontrolovatelného, odpovědného a účinného mechanismu bankovního dohledu. Ten by měl být rozšířen i na činnosti finančních institucí v oblasti pojišťovnictví či investic.

Předseda kontaktního výboru zašle toto prohlášení Evropskému parlamentu, Radě Evropské unie, Evropské radě, Evropské komisi a Euroskupině, jakož i národním parlamentům a vládám členských států EU.